

BOG

NÅR VI IKKE LÆNGERE FORSTÅR VERDEN (/BOEGER/NAAR-VI-IKKE-LÆNGERE-FORSTAAR-VERDEN-ROMAN)

Af Benjamin Labatut (/forfattere/benjamin-labatur) (2022)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/naar-vi-ikke-laengere-forstaar-verden-roman) for at anmelde

LÅN PÅ BIBLIOTEKET

(HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?

Labatut fejrer ikke videnskabelige landvindinger, men giver et spændende og foruroligende indblik i det 20. århundredes forskning.

SEARCH_BLOCK_FORM=870970-

BASIS%3A62607343&FRAGMENT-CONTENT)

TAGS:

FYSIK (/TAXONOMY/TERM/3567) FYSIKERE (/TAXONOMY/TERM/14477)
GENIER (/TAXONOMY/TERM/3713) IDENTITET (/TAXONOMY/TERM/4706)
KVANTEMEKANIK (/TAXONOMY/TERM/13059) MATEMATIK (/TAXONOMY/TERM/7010)
MATEMATIKERE (/TAXONOMY/TERM/7011) NATURVIDENSKAB (/TAXONOMY/TERM/14577)
VIDENSKAB (/TAXONOMY/TERM/11238) VIDENSKABSHISTORIE (/TAXONOMY/TERM/11240)
VIDENSKABSÆND (/TAXONOMY/TERM/11241)

ANMELDELSE

08 aug.22

(/users/metteline-lykke-rasmussen)

Af Metteline Lykke Rasmussen (/users/metteline-lykke-rasmussen)

Skribent

Labatut fejrer ikke videnskabelige landvindinger, men giver et spændende og foruroligende indblik i det 20. århundredes forskning.

Jeg forstår ikke matematik, jeg forstår ikke fysik, og jeg forstår ikke, hvordan jeg så i den grad kan blive betaget af en roman om fysik og matematik. Men så alligevel: Min første anmeldelse til Litteratursiden var af genudgivelsen af Jostein Gaarders Sofies Verden (<https://litteratursiden.dk/boeger/sofies-verden>), som i 2017 fyldte 25 år. Som 15-årig elskede jeg 'Sofies Verden', og det gør jeg stadig, så når jeg siger, at 'Når vi ikke længere forstår verden' er en slags 'Sofies Verden' for voksne, så er det en kæmpe cadeau - en dystre udgave af 'Sofies Verden', dog!

Labatuts roman er fiktion baseret på virkelige hændelser, nogle af menneskehedens største erkendelser og mest banebrydende opfindelser fra især det 20. århundrede, opfindelser som viser sig også at have destruktivt potentiale. Ingen af disse blev dog fremstillet med henblik på de uhyrligheder, de senere skulle vise sig at bidrage til.

Værket er inddelt i flere dele med hver sin fortælling og indledes med historien om Johan Jacob Diesbach, som i 1700-tallet stod bag det jernholdige farvepigmentet preussisk blå, det første kunstigt fremstillede pigment, som ledte til udviklingen af cyanid. Den cyanid som kemikeren Fritz Haber senere anvendte i kloggassen Zyklon B, som dræbte titusindvis af soldater under 1. verdenskrig og blev brugt af nazisterne under Holocaust i 2. verdenskrig. Men Haber fandt også ud af, hvordan man udvinder atmosfærisk nitrogen og omdanner den til ammoniak, næringsstof til planter, og reddede dermed millioner af mennesker fra sultedøden i begyndelsen af århundredet. Denne opdagelse fortrød han, kloggassen fortrød han til gengæld ikke.

Vi møder Göring, som tog cyanid for at undgå hængning, Alan Turing, den britiske matematiker og datalog, som eftersigende tog livet af sig selv ved at sprøjte samme stof i et æble, som han tog en bid af. Karl Schwarzschilds sender et brev til Einstein med udregninger baseret på Einsteins teori om singularitet, som giver menneskeheden den første indsigt i sorte huller. Schwarzschilds opdagelse både fascinerer og skræmmer ham. Han frygter, hvad hans egne fund kan medføre, om noget lignende kan ske med den menneskelige psyke; med singulariteten kan en koncentration af menneskelig vilje fra tusindvis af mennesker på samme måde presses sammen skabe den samme kraft, ikke fysisk men psykisk?

Werner Heisenberg gør sig upopulær ved at afvise singulariteten og Schrödingers teori om, at elementarpartikler opfører sig som bølger. Sammen med Niels Bohr beskriver han teorien om kvantemekanikken, som Einstein nægter at acceptere, for intet kan være tilfældigt; "Gud spiller ikke terninger", som han sagde. Hans liv og forskning drejede sig om at finde vejen til en objektiv verden, en skjult orden.

Labatut er af hollandsk oprindelse, men bor i Chile. Han binder en sløjfe på romanen ved at fortælle om sin chilenske hjemby, hvor han købte hus af en venlig mand, som viste sig at have deltaget i tilfangetagelsen af politiske fanger under diktaturet. I det hyggelige nabolag er der også én, der hader hunde. Ingen ved, hvem det er, men i hvert fald er det en, der hader hunde så meget, at personen er villig til at forgifte tilfældige hunde med cyanid. Preussisk blå kan stadig slå ihjel, når man mindst venter det. Men det er også Preussisk blå, som pryder stjernehimmelen i van Goghs 'Stjernenatten'. Denne dualitet er gennemgående i romanen og er med til at gøre 'Når vi ikke længere forstår verden' til en fascinerende og intens læseoplevelse, fyldt med detaljer og afkroge, men ikke tung at læse. Værket må placeres i en genre for sig mellem videnskab og fiktion.

'Når vi ikke længere forstår verden' blev shortlistet til Bookerprisen i 2021, og Benjamín Labatut deltager på Louisiana Literature i august.

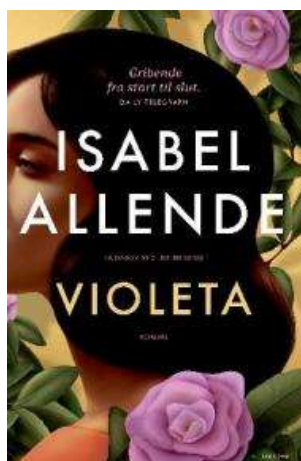
BOGDETALJER

Chile i litteraturen

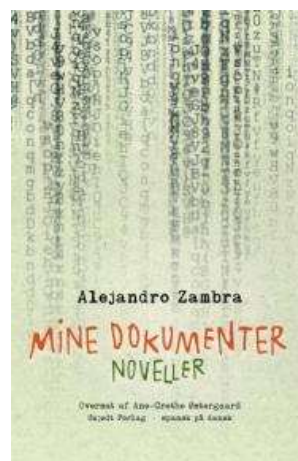
(/boeger/naar-vi-ikke-laengere-forstaar-verden-roman)
NÅR VI IKKE LÆNGERE FORSTÅR VERDEN
(/BOEGER/NAAR-VI-IKKE-LAENGERE-FORSTAAR-VERDEN-ROMAN)
Af Benjamín Labatut

(/boeger/violeta-roman)
VIOLETA (/BOEGER/VIOLETA-ROMAN)
Af Isabel Allende

(/boeger/svomme-nogen)
AT SVØMME NOGEN (/BOEGER/SVOMME-NOGEN)
Af Carla Guelfenbein

(/boeger/mine-dokumenter-noveller)
MINE DOKUMENTER (/BOEGER/MINE-DOKUMENTER-NOVELLER)
Af Alejandro Zambra (f. 1975)

VIS ANDRE BOGLISTER →

VIS HELE LISTEN →

Brugernes anmeldelser

0 anmeldelser